

Apus de trei ori în săptămână: marți, vineri și duminică; în săptămânile cu serbatori însă numai de două ori.

Pretul pentru monarhia:
pe un an . . . 10 fl. — cr. v. a;
diurnitate de an . . . 5 " " "
unu patraru . . . 2 " 50 " " "
Pentru Romania și strainetate:
pe an . . . 30 franci;
diurnitate de an . . . 15 "

ALBINA

Enumeratiunile se fac la 20 grn. pentru corespondenti ai nostri, la toate postele, și de o dropula la Redactiune, Stănișșana Nr. 1. unde sunt a se adresa toate căile privitoare foi'a. Cele nefrancate nu se primescu, cele anonime nu se publică.

Pentru anuicio și alte comunicatiuni de caracteru privatu, se raspunde câte 6 cr. de linia; repetitiile se facu cu pretiu scadutu. Tassa erariale de 30 cr. v. a. pentru odata, se anticipa.

Innoimă invitarea de prenumerațiune la „Albina,”

pentru patrarul alu II-lea alu anului, adeca dela 1. aprile; de ora-ce observăm, că multi dintre prenumerantii nostri cu prenumeratiunile espirate inca nu se grabira a si-le renoi, precandu noi numere complete de la patraru mai avemu destule!

Insciintiăm cu o cale, că dandu noi acestu de facia nru pre mercuri, desi manedi, joi, este serbatore, totusi fiindu că si septemanele urmatore sunt cu serbatori, pentru ca se scapăm intru cătu-va de multele restantie, pre domineca ne vomu nisui a scote unu nru dupla.

Redactiunea.

Cine minte? Cine ambla să amăgăca?

Tocmai sambat'a trecuta, pre aceasi timpu candu in foi'a noastră se tiparia articulu „La situatiune,” cu conținutul mizerabilei noastre pondere a ticăselor stări produse de ea in intru si in afara, dlu c. Andrassy in comisiunea financiaria a delegatiunei Senatului imperiale, din nu mai pucinu decâtu diece, parti trasu la examine si dare de séma asup'ra aranjamentulu din Berlinu si peste totu asup'ra politiceii sale orientali, unde denotă, ca celu voinicu din poveste, foratrica si fora péta, la inceputu cu frunte si curagiu de feru inca provocă curiositatea si critic'a membriloru comisiunei, la urma urmasa si-trase cod'a intre piciora, ca unu articu.

Dr. Schaup, Dr. Giskra, Dr. Kuranda, Dr. Herbst, Weber, Dr. Brestl, Dr. Sturm, principele Czaryski, Rechbauer si Demel, i nsera intrebări si i fecera observatiuni critice. Dar voimicosulu nostru mare diplomatu atātu de frumosu si resolutu miti și ori-ce incurcatura, ori-ce periclu in oriente, încātu punia la uimire pre interstanti!

La Berlinu tótes'au regulatu non plus ultra, asiá cum a doritu anim'a d-lui Andrassy! Rescol'a se afla in apunere, o interventiu ar fi de prisosu, in totu casu o absurditate! Reformele formulate de Andrassy, capii rescolatiloru numai de ceea nu le-au primitu neconditionatu, și au fost amagiti de corespondentii gazetelor! Dar cătu mai curendu tóte voru merge dupa planulu, din capulu locului combinatu de diplomatulu nostru!! Intretinutarea Turciei nu este amenintiata, si servitutea averii si persoanei deplinu garantata in Orientele intregu!! Imbunetătiri

inse totu se voru face dupa ingagiamentele poteriloru mari!!!

Cam astfelu sună galimathia d-lui c. Andrassy. Nu gasi inca dintre 11 cari si-redicara vocea, de cătu pre unulu, pre c. Coronini, carele se-i cređa si se se dechiare liniscitu. Ceialti toti 9 i spusera magnatulu magiaru, că se legana in amagire, si-si inchide ochii de naintea periculu; că tóte câte au facutu pona acuma, au esitu rele, er scum pare că s'a datu Russulu cu ochii leși. Și stl merse unu pasu mai de parte, și se prinse chiar de chic'a sa cretia pre dlu conte, propunendu că deca este absurdu a si cugeta la o interventiu in Bosnia si Herzegovina, apoi se se ide a resolutiune, carea se eschida absolutu pentru ori ce casu interventiu. Si aci se vreti vedé pre diplomatulu nostru, cu mani cu petiora apearandu-se de astfelu de resolutiune!

Foile partitei magiare de la putere bucina in lume, că Andrassy a satisfacutu pre toti; dar foi' din Viena mai tóte, precum si cele opositionali de la noi, tienu că diplomatulu nostru s'a blamat. Noi din parte-ni marturimu, că explicatiunile si deslucirile, date de dlu c. Andrassy delegatiloru, ni se paru bune tocmai numai pentru copii mici. —

Si totu asiá este, in cătu pentru cele interne. Precandu de la o margine a tierji la alt'a ómenii nepreocupati, magiarii chiar, ma inca tocmai partisanii guvernului, ca buna óra in clubulu liberaliloru din Borsod sambet'a trecuta, in unanimitate se condamna politic'a guvernului lui Tisza, si patrioti probati striga vaierandu-se, că patri'a este ruinata si tradata: organele guvernului si corifeii acestui'a striga in gur'a mare că mesurile loru sunt bune si progresulu patriei asecuratu!

Cine dara minte? Cine ambla a amăgi?!...

Budapesta, in 23 maiu n. 1876.

Este sciutu, că in luptele de cultura intre popóra, séu mai bine disu intre popóra cu stepanitorii loru, un'a dintre pretensiunile principali a popóraloru e, ca in functiunile publice, la administrarea tieriloru se se aplice si fii de ai popóralui, er nu numai ai domniloru. Firesce, bietele popóra sperandu mai multa dreptate si mai buna crutiare de la fiii loru, decâtu de la fiii tiraniloru loru seculari!

Dar opositiunea din partea stepanitoriloru a fost pururiá mare, din feliu de feliu de consideratiuni séu motive.

Este ca si candu fie-care deregatori ce s'ar dá filoru popóralui, ar dá-o domni din carnea loru, din anim'a loru! Si deca dau, pre cătu dau, apoi ori dau la de acei fii ai popóralui, pre cari ii sciut stricati si instrainati, séu pre cari ii tienu slabi de ca-

racteru si asiá-dara usioru si securu de instrainatu de cătra popóru!

Eca, ast'a este istoria pre care o vedemu si noi de ani, si anume dela 1848 in cóci petrecendu-se naintea ochiloru nostri, juru imprejuru de noi!

Dar astfelu este, candu se ivescu epoce grele, timpuri furtunose si periculose pentru stepanitori, candu incepe a li tremurá puterea in manele slabe! Atunciá de o data ii vedi cu patri'a si cu patriotismulu, cu fratietatea si egalitatea pre budie, imbiandu, ba chiar impunendu dregatori publice filoru popóralui! Firesce, ca se-i molcomesca, cascade, desarme. Sciuinsa pre bine cei patiti, că acest'a tiene numai pana trece periculu si inceta d'a tremurá man'a cu puterea, candu apoi sub cele mai de nemica preteste, mereu er mi-ti-ii scotu din oficiu pre fiii popóraloru!

Ast'a am vediut'o si o vedemu; dara admiramu cea-ce astadi observamu in Bulgaria. Se oferu Bulgariloru oficia, se numescu in contra voiei loru mai multi cu fortia: toti inca refusa. Nu vor se se mai faca toporisca, unalte tiraniloru! Ast'a este o raritate in istoria.

Faca de mánstii despoti, candu puterile nu vor mai fi cota la securu!...

Resbelulu nu este numai in Oriente!

Cetitorii nostri si-voru aduce a minte despre modulu, cum Imperatia turcesca anul trecut, abiá la inceputulu rescoléi din Hertegovina si Bosnia, se puse de si-reduce ea insusi detoriele facia de creditorii sei, mai toti in Apusulu Europei, ba merse pona chiar a nu mai plati camete, nici pentru detoriele cele reduce, prin ce lumea o dechiarà de falita si rent'a ei mereu cadu sut'a la 12!

Atunci noi am aretatu, că Anglia si cu Germania au fost, cari au indemnatu si apearatu acesta crida a Sultanului si a Imperatiei sale, si că daunele cele mai mari le-a suferitu Francia, (3/5) apoi Italia, (1/5) er restulu Anglia, Germania, Belgia, Olandia, Austria.

Anglia a atientitu a isbi pe Francia in punctulu economiei sale; Germania, pe langa acest'a, va fi mai avutu in vedere si isbirea ultramon tanismului din Roma, ce si-avea capitalele elocate in renta turcesca.

Curendu dupa acesta crida si crise, se esca asemenea in Egiptu. Finantiele Chedivului, adeca ale vice-regelui, devenira totu asiá de incurcate.

Anglia se grabi a cumperá cu 40 si câte-va millióne franci actiunile Chedivului dela Canalulu de Suez, ca se impedece crisea si se-si asecure influinta in Alessandria, spre a poté paralisá pre cea a Muscalului si a Franciei. Dar asiá se vede că si Muscalulu si Francia multu mai bine pricepura situatiunea; Chedivulu ceru de la Anglia unu barbatu de nalte conosciinte finantiari, pentru de a-i dá svatu cum se scape din incurcature. Guvernulu anglu tramise pe celebrulu Cave, carele lucrà tóta iern'a trecuta si constatà starea finantiloru intr' adeveru desperata, si fece unu planu d'a regulá caus'a, consolidandu tóta detoria de statu a Egiptului si resp a Vice-regelui intr'o suma de 77 mill. punti sterling, adeca 1925

millione franci, cu 5%, si pre langa garantia si amortisare in 65 de ani.

Dar ce se vede! Pre candu lumea financiarie se astepta la primirea acestui planu si arangiamentu, ea se pomeni, ca Chedivulu dechira de gresite calculele lui Cave, si primesce altu planu, francesu, prin care se statorosesc sum'a detoriei cu 91 mill. de ponti, seu 227 mill. franci, cu 7% si fora garantia! Si ce esa de aci? Esa ca *cria* a Egiptului *esta gal'a* si ca tocmai precum Anglia a isbitu pre Francia in Constantinopole, acum Anglia a fost isbita de Francia; caei cele mai multe imprumuturi egiptiene sunt din Anglia!

Ce vremu noi se aretamu prin aceste descoperiri? Eca ce:

Cumca precandu in Oriente nesuferinti'a intre poporele domitorie si domnite au isbucnit si se continua pre facia in *lupta sangerosa*, in focu si cu feru, totu pre atunci in Apusu cele mai mari si mai civilizate popora se lupta cu arm'a aurului si a calculului, si tindu a se slabi seu chiar nimici unulu pre altulu pre terenulu economiei politice!

Intraga Europa e turburata deja, si ea continua a se turbura totu mai multu! Pentru omenii pacinci abia mai essiste domiciliu pacinicu in aceta parte a lumii.

Ast'a noi am predis'o la 1870, candu am condamnatu in Dieta pre Austro-Ungaria, ca n'a intratu in resbelu langa Francia. D' atunci s'a pusu temeulu confusiuniloru si selintiriloru politice! —

Sè inchiatamu cu coalitiunea din Aradu!

Caci ce ajunge? Ori catu ne frementamu, ca se gasimu unu modu, d'a vorbi dreptu si d'a ascunde totusi adevorul celu atatu de rusinosu pentru noi, nu este cu potintia! Si chiar pre catu dora sar potè, nu-i mai vedemu folosulu.

Destulu de 10 ani am facutu si am ascunsu si inghititu, „propter bonum pacis,” si ca dora-dora vomu lumina, moralisa si dotuoli pre lupii societatii; destulu ni portaramu in dinti anim'a si ni ascuseramu capulu in rusine pentru uciderea talharasca sistemateca a Asociatiunei literarie si pentru o multime de scandale publice, spre dauna bisericeii si natiunei: folosu n'a fostu, ba inca cutesarea a crescutu, pona a ajunsu la lovitur'a de statu, la bravura coalitiunei din Sinodu!

Am disu ca acea coalitiune nu e o partita; nici actele ei, acte de partita. Venimu se ne splicamu.

Parti'a intr'o societate publica organizata este o *insocire a persoaneloru de acelesi principia publice, pentru unu scopu morale comunu sublime, spre redicarea folosulu poterii si vediei comuni. Principiele si scopurile unei partite trebuie espresse prin programa publica.*

O insocire seu coalitiune, intrunita fora base morale, comune, fora principie publicu discutate si enunciate, ci pentru scopuri meschine, personali, familiari, seu parteculari, nu este partita, si nici in stare d'a forma candu-va atare, ci ea se dice: „*clica*,” „*conspiratiune*,” „*complotu*,” „*banda*,” seu ori cum altfelu.

„Hei, hei!” voru striga coalitionii din Aradu: d' apoi ca noi suntemu majoritatea formale si reale a unu corpu *organicu autonomu*, a legelatiunei Diecesei!

„Ho, ho!” respondemu noi: d' apoi ca celu pucinu corifeii vostri voru sei bine, cumca „*Nu totu este legelatiune, ce se numesce legelatiune!*”

„O majoritate numai intr' atata face corporatiunea, pre catu pricepe si tinde se-i conserve competintia si onorea pentru scopulu finale moralu celu mare!”

Bagati sem'a bine ce vi spunemu. „Romanulu” din Bucuresti, organulu eminentisimiloru barbati de statu si publicisti romani de astadi, sciti cum a tractatu pre *Camera* lui

Catargi, pre formal'a legelativa a tierii? A tractat'o asiã, ca consecintamente a intitulat'o „*adunarea samsariloru si a passutiloru*” si i-a inseratu actele si desbaterile in rubric'a „*Discutiuniloru, adeca a Varietatiloru*,” cum le numim noi, unde pusi tote secaturile! Er ministeriu nationale de astadi, n'a statu cu acea Camera de vorba, pona candu o dissolvã si o dede pre asia afora.

Si ore pentru ce acest'a? Pentru ca majoritatea acelei Camere a fost din „*samsari*” adeca din *speculanti*, si din „*passuti*,” adeca din *blamati* seu *compromisi*.

Pricepeti voi, fratiloru conspirati din Aradu acesteã? Ei bine, tieneti-le minte, si se mergemu mai de parte, se essaminamu: *Care este program'a vostra? Care este scopulu sublimu alu intrunirii voastre? Cari vi sunt principiele? Cum v'ati socotitu si v'ati apucatu ale realitã spre binele comunu si cu conservarea competintiei si a vediei Sinodului eparchiale seu a bisericeii?*

Programa, scopu formale, principia n'ati desfasuratu, n'ati publicatu; si asiã nime atari nu conõsce, si de aceea noi de la inceputu am disu, ca *nu ve pricepem*; ca pornirea vi este unu secretu, o enigma, o nedumerire! Prin acest'a am vrutu se fimu drepti cãtra voi. Acuma insã, ajungendu la analis'a finale, trebuie se fimu drepti si cãtra caus'a publica, se covespundemu logiceii eterne, si se ve judecãmu dupa *persone, vorbe, fapte*.

Dintre cei 28, seu propriamente 27 ai coalitiunei, pre catu scimu si conõscemu noi, o parte mare suntu omeni „*passuti*” o alt'a „*samsari*.” Adecã, ea se ne splicãmu, remanendu totu in generalitate: multi de a dreptulu, multi prin rudenie de aprõpe, sunt atacati seu chiar blamati in oficiile loru, multi de a dreptulu, multi in rudenie de aprõpe sunt atinsi in folosulu loru personale si chiar materiale prin starãa lucrurilor de pana acuma; adeca mai mare parte personalmente interesati. Dar concedemu, ca voru fi si de aceia, cari nici n'au priceputu acea-ce s'a facutu acu 3 si 6 ani, nici nu pricepu ceea-ce fecera acuma; seu, se ne sprimemu, decã li mai place asiã, ca tocmai atatu de bine au priceputu natura si importantia procederei de mai nainte, catu de bine pricepu monstruositatea pasulu loru de acuma!

Remaserãmu in generalitatã, caci astfelu credemu ca se cuvine; dechiarãmu insã, ca provocati de respectivii se vorbimu specialmente, vom vorbi si vom spune cãte scimu, costee ce va costã. Asta data insã cu psihologia si cu etica a mana, vom merge mai de parte, splicandu aparitiunea naturalminte, din procesulu desvoltãrii ei.

Venindu Episcopulu Metianu la Aradu, inca pãntea sosirei sale a strabatutu pana 'n celu din urma satu fãim'a, ca — *vine in fruntea Diecesei unu barbatu alu luminei, dreptãtii, onestitatii reali, rigurose*. (Acosta fãima a marit'o si intarit'o cuvintele si portarea Episcopulu cu ocaziunea visitatiuniloru sale canonice prin diferite parti.)

Atat'a a trebuitu bietiloru crestini, cu multele plansori desperati asupra *fratiloru*! S'au inceputu pana dela marginile diecesei procesiunile cu plansori; Episcopulu tote le-a primitu, tuturoru a promis stricta investigare si dreptate; apoi tiene-te la comisiuni peste comisiuni, investigatiuni peste investigatiuni, cari — dorere, mai n'au fost fora se descopere multe rele si abuzuri mari, er la revisiunea caseloru bisericesei manipulare rea si chiar dese defraudãri!

Astfelu s'a iritatu si spariatu lumea; odiulu a inceputu a se concentra in esmisiu consistoriali, cari mai vertosu au fost, referintele bisericescu *Schelegianu* si referintele episcopescu *Petru Petroviciu*, firesce ca organe, ca „*instrumente*” credintiose si agere, ale Episcopulu.

Acest'a a datu nascere coalitiunei. Er scopulu, pe carele noã posteriormente unii co-

rifei ni l'au descoperitu verde — erã: *A infrenã furi'a Episcopulu d'a investiga tote si a blama pre toti!* A o infrenã prin indepartarea cu ori-ce pretiu din Consistoriu a omeniloru, unelte agere ale lui!

Eca-vi scopulu morale, comunu, alu majoritatii din Sinodu.

Prin aceta deslucire si constatare de parte se fie de noi, d'a vrè se dicemu ca *Presantia* sa dlu Eppu a procesu pururia corectu si peste totu conformu imprejurãrilor. Ast'a este alta intrebare, ce nu apartiene aici. Am auditu noi dela chiar fosti amici ai nostri din coalitiune, si pe langa acest'a, avemu negru pre albu de multu pre mesa-ne multe plansori in aceta privintia; dar chiar de ar fi tote bine intemeiate, cãte se afirma in aceta directiune, apoi alt'a cu totul este calea remediarii pentru astfelu de gravamine. *Nu se curãtia de abuzuri nimenea, cu atatu mai pucinu bisericeii, prin mai grele abuzuri.*

Unu domnu din coalitiune ni-a disu vaierandu-se, ca ce erã alt'a de facutu, decã nu se gasia unulu carele se aibe curagiulu, a esi pre facia cu adevorul! Si noi i-am respunsu; „*Dar ati avutu toti curagiulu d'a denuncia si blama bisericeii, autonomi'a, congresulu!*”

Insa pare-ni-se ca acelu adevoru trebuie se fi fost pre piciora forte slabe si de acea n'a inspiratu curagiulu. Pare-ni-se ca va fi mai multu unu pretestu. Urmãrile ni-lu vor aretã curendu. — Pentru acuma ni ajunga a sei ca coalitiunea a fost in contra Eppulu.

Ei bine, se vedemu, cum fu procederea coalitiunei? Cum ea ni se presentã in publicu?

Primulu debutu alu ei a fost casi alu unu de nunciante seu politiaiu alu poterii de statu. Denunciã prin oratorele seu dlu Paguba Sinodele precedinti si Congresulu nationale, ca au calcatu legea, ca n'au implinitu voi'a Maiestãtii Sale, etc. etc. Totu lucruri morali si mandre de minune!

Ast'a e moral'a; astelii sunt principiele programei coalitiunei. Astelii pricepu se conserve ei vedea si competintia Sinodulu! Pentru acestu scopu credu domni din coalitiune, ca ii-a tramisu poporulu la Sinodu, ca se face adeca pre agentii poterii, se se ingrigesca de drepturile altor'a, er nu de demnitatea nostra propria.

Vai si er vai! D'apoi, ca dora am descriu noi la rondulu nostru, dupa date neconstatate, modulu cum s'au facutu modificãri arbitrari in statutulu nostru, dintre cari unele atatu sunt de absurde, incãtu a pretinde ca acelea sunt „*voi'a MSale*,” este curatu vãtmare de Maiestate! Scia acest'a dlu jude regiu Paguba? Scie densulu ca Congresulu — unu modificatiuni in unanimitate li-a constatat absurditatea? Dar de unde se scia, candu d'astea nu se invetia in cele vr'o 15 clãssi de scõle straine, prin cãte si-a cascigatu nãlta calificatiune! — Si apoi acelu arbitriu, acelu capritiu alu cutãrui functionariu ministeriale, acea gignire in dreptulu de autonomia alu nostru, garantatu prin lege, acelea se tienã chiamata majoritatea de a le invocã si aperiã.

„*Ei, dara forma, forma, ea tot este lege!*” — Da, acest'a a sciut'o si considerat'o tocmai mai bine, mai cu minte si leialitatei cei-ce au adoptatu procedur'a dela 1870, 1871 si 1874 — in Sinode si in Congresu. Au facutu fora patima si fora interese nevoiasie de persone si personalitati. Cum insã si-practica coalitiunea leialitatea si moral'a? Eca cum:

Dupa-ce o data majoritatea coalitiunei blama Sinodulu dela 1870 si specialmente celu dela 1873, carele decretase vorbalminte in unanimitate: „*Asessorii intregului Consistoriu, alesi la 1870, 1871 si 1872, se dechira de alesi si pre venitoriu,*” — dupa fransera cuventulu de onore, numai si nu „*pentru d'a implini voi'a MSale,*” apoi impãnãra acea pre nãlta voia asiã, ca

pre asessorele referinte la senatulu tropsescu, uniculu pururia de toti episcopii, chiar si de sinodu prin conclusulu nr. 79

1873, laudatu pentru diligența și exactitatea sa, după servitii laudate de 6 ani în-țrântă, i dădea cu piciorul, și pusera în locu-i pe unu omu alu loru, pururi multu atacatu pe invaliditate sa! — mai departe că

pre asessorile onorariu dela senatulu școlare *Laurentiu Barzu*, unulu dintre cei mai bravi inspectori și mai diligenți asessori școlari, ale cărui merite cu o di mai înainte chiar Sinodulu le reconșc solenelu — coalitiunea în-țrântă, alegendu în locu-i pre 6resi-care nulitate! — că în fine

tocmai asiă facu cu bravii preoti și asessori consistoriali *Trifu Sietianu* și *M. Magdu*; — nici mai amintindu despre parintele *Schelegianu*, carele din încrederea a duoi Episcopi se află Referinte interimale la senatulu bisericescu, și pre carele coalitiunea lu-dede afora și-lu substitui definitivminte prin unu preotu tineru, fiu alu unui corifeu din complotu!

Din întemplant și nefericire, cele mai multe și drastece destituirii atinsera pe banatieni, astfelu încatu nici din adinsu nu-ii puteau pre acestia isbi mai greu; d'alta parte dora totu din întemplant, în coalitiunea monstrôsa aflându-se numai unu Banatianu, parintele protopopu *Sierbanu*, acel'a carele de candu e, pururi totu pre d'astea cali a mersu: se întielege că între aceste împrejurări, pasirea coalitiunii în sine nemorale și periculôsa, devine indoitu, 6r mai considerandu și greutățile timpulu de astadi, întreitulu său chiar îndicatu condamnabile și fatale și urmările ei rele necomensurabili!

Ei bine, potu se dica cetitorii nostri, am auditu espusetiunea și critic'a, dar 6n se audimu, ce 6re ar fi de facutu, ca se se paraliziedie reulu?

6ca 6e, după a noastră pricepere și convicțiune.

Coalitiunea a pusu fora țeneiu și competiția, simplu ad acta, apelat'a minorității cătra Congresu, pentru remediarea reulu. D'ar apelat'a totu va trebui se vina chiar și ex offo naintea Congresulu. Consistoriulu deci prin sine și prin Episcopulu trebuie se se sustiena în statu quo ante, pon' la complanarea conflictulu pre cale competente legale, în casu de lipsa avendu chiar a se dissolve sinodulu și a se face apelu la alegetori!

Nu vom avé tari'a de sufletu d'a acceptá acésta cale: autonom'a noastră va remané struncinata, biserica compromisă. dieceșea Aradulu sparta! —

Clusiu, în 3/15 maiu 1876.

Nu credu se fie sufletu de romanu, carele la audiulu de 3/15 maiu se nu se simta miscatu, se nu se senta petrundu d'o reverentia cătra acésta diua, scrisa cu litere de sange în analele poporulu traianidu.

Poporulu romanu, carele dela asiediarea sa în aceste părți prin divulu *Traianu*, a avutu a-se luptá și a suferi ca se tréca preste capulu seu cele mai mari orcane, nu și-a uitatu nici odată de misiunea sa ca descendentele gloriosiloru sei strabuni Romani; elu a suferitu tôte nacasurile, tôte tractările neumane din partea poporalorn vecine, tôte atientie numai și numai la nimicirea sa, la stergerea sa dintre popórale viue, din concertulu natiuniloru Europei, le-a suferitu căci a știutu pré bine, că unu poporu ce nu renuncia la viétia, va traí, căci diu'a liberării lui trebuie se vina, mai currendu se mai tardiu, dar de buna sêma!

Priviti la fruntea romanulu, și veti vedé înca și astadi urmele triste ale servitutii; căci catenele, torturele, suferintiele, la cari a fostu supusu, au lasatu după sine semne, lacrimile versate înca nu s'au uscatu pre deplinu, faci'a lui vesceda înca n'a înrumentu.

Celu mai mare inamicu alu coloniiloru traiane din Dacia, celu mai impetrutu la anima, intru adeveru trebuie se se mire de conscienti'a, tenacitatea și sentiulu de viétia nationale, cari au caracterisatu pururi pre Traianidu.

Abiă trecura 2¹/₂ secle și locustele de în

Asia napadiră asupra paciniciloru locuitori din Dacia traiana; abiă asiediati și indata si espusi valuriloru amenentietórie cu distrugere totală.

Totusi Romanulu statú ca stanc'a în munte, firmu în credința sa și în speranți'a unui venitoriu mai ferice.

Angerulu tutelariu alu poporulu traianidu veghiă ne'ncetatu; Ddieulu popóreloru subjugate, Ddieulu libertății și alu dreptății, nu potú se nu auda plangerile și suspinele bietulu tieranu carele, suferitu numai în țier'a sa, lucră de demineti'a pona sér'a și suspină de sér'a pona demineti'a numai pentru injugatoriulu seu! Lucră pentru altii, căci asiă pretendiau legile țierei, asiă voiau Domnii; dar' elu jurá totu odată isbanda în anim'a sa, și rogá Dieitatea se-i intenda mana de ajutoriu, ca se franga cantenele blastamate ale robiei sale de atát'a tempu!

Tempulu nu sosiă; desbinarea, ce esistă între fiii de unu sange, de o mama, împedecă realizarea dorintieloru; neîncrederea în sine și supunerea órba cătra tirani, cari spre nefericire caracterisiedia pre romanu dela începutu, întariău și mai tare lăntiurile, faceau și mai apasatoriu jugulu!

Unu poporu, ca se ajunga dîn servitute la libertate, are lipsa de barbati conșcii de caus'a sa, de dreptatea și îndreptățirea ei, de barbati cari se-lu pricepa si iubéșca și se-i fie aperatorii adeverati, 6r nu tradatori și calăi. Privindu înșe în trecutulu poporulu romanu, ne convingemu, că chiar astia au fostu cari mai pururi i-au lipsitu! Cei mai multi barbati, cari puteau se fie aperatorii poporulu, se înrolara sub standardulu inamiciloru și jurara cu acesti'a perirea lui, se facura vipere, de cari mai avemu și astadi pré destule! vipere ce musica reu si inveniedia corpulu si ucidu spiritelu natiunei!! — Spre mare fericire se aflara si apostoli ai Romanismulu, cari cugétau diu'a si nóptea la sortea natiunei, la medilóșele prin, cari s'ar poté înbunatatii acésta sorte a romanulu, prin cari s'ar poté regenerá acestu decadiutu poporulu.

Românulu nu putea se stea înmisticatu, candu tôte popórele Europei începura a se miscá pentru renascerea loru prin eluptarea libertății; elu trebui se se afirme pre sine în faci'a lumei ca unu poporu demnu de viétia, ca o natiune libera, natiune stepana peste destinele sale!

Natiunea romana, condusa de genți potericici, de luptatori valorosi și gloriosi, cari sciara desteptá în pepturile filorulu lui Chirinu dorulu de gloriá și de virtute strabuna, începura oper'a marétiá, oper'a revindecarei de dreptu.

Sangele lui Hori'a și a braviloru sei, ori-cátu s'ar dovedí lupt'a loru retacita, n'a potutu fi neproductiv; elu dede nascere eroiloru dela 48—9.

Diu'a de 3/15 maiu 1848 este diu'a, în care romanii, coadunati pre „Campulu Libertății,” se întrunira ca *pinii Carpatiloru*, se imbratiosiară prin *Concordia*, și se dechiarara, că nu voru mai multu se fie numai suferiti și robi în patri'a loru, nu voru mai multu se fie totu capu plectatu, ei natiune se prochiamaara asemenea intru tôte cu celelalte natiuni libere!

Acésta libertate și nationalitate ei fusera siliti se o cumpere cu sangele a mai multor martiri cari, mai preferira mórtea, decâtu se mai fie sclavi în vechiulu loru pamentu!

Anulu 1848 ni deschise o epoca nouă, ni promise unu venitoriu de mai mare speranția, unu venitoriu alu poterii, alu valórei, prin care se scapámu pre deplinu din întunerecu și perire. *Ddieu voiesce si romanulu nu vá perí.*

Diu'a de 3/15 maiu de estu timpu nu potú se nu revóce în memori'a junimei romane de aici însemnatatea ei, recunoscenti'a ce datorimu umbrelor martiriloru caduti în lupt'a pentru libertate nationale și reverenti'a ce se cuvine braviloru conducatori de astadi ai poporulu.

Astadi la 10¹/₂ óre a. m. se tienú în bi-

seric'a gr. eath. servitiulu divinu prin rr. dd. *Demitriu Popu* protop. onor. și *Petru Uilacanu*; la fine junimea de la Universitate întoná imnulu „*Descéptu-te Romane*,” apoi „*Dormiti în pace Umbre*.”

Sér'a se tienú și un'a convenire în otelulu „*Regin'a Anglei*.”

Toastele și cantările nationale însufletiau de minune.

Mgs. diu presidente alu societății „*In-ția*,” aretá însemnatatea dilei de 3/15 maiu și influinti'a ce ea trebuie se o aiba asupra ori și cărui romanu adeveratu etc; A. *Todea* toastá pentru conducatoriul poporulu din 48, cari se afla în viétia: *Moldovanu*, pentru conducatoriul junimei romane. S'a mai vorbitu pentru armata, Imperatu, Imperatésa, literatoriul romani guvernulu actuale nationale din Romania, etc. etc.

Inteligenți'a din locu a fostu, atátu la biserica, câtu și sér'a, reprezentata câtu se poté de *pușcinu*; a fostu diua de tergu, apoi unulu advocatu, altulu amploiatu de statu, celaltu negutiatoriu, la alu patrulu i-au venit neamurile, etc. ca și cei din *Evangelia*! Dóra pre anulu venitoriu nu vá cadé în diua de „specula,” și asiă dóra vomu fi mai multi. Numai de ar fi atát'a caus'a; dar' eu me temu, că pre langa cinstii'a nepasare, va mai fi și alt'a bubă! Dée Ddieu se potemu alungá si din peptu-ne si din viétia tôte pedecele, câte ni apésa resulfarea romana!

Audi, Dómne, rogatiunea noastră! . . .

Firesariulu.

Blasiu, 18 maiu 1876.

(Junimeu studiôsa de la gimnasiulu de aci a servatu și asta data, ca si pon aci presér'a memorabilei dile de 3/15 maiu) intr' unu modu demnu de ea, ca speranți a Romanimeii.

Ori cine va fi veditu și la acésta ocașiune foculu și animosetatea nobile a tineriloru studenti, a trebuitu se fie strapusu în chiaru acea pré memorabile epoca.

Unu conductu de facile pornitu de langa edificiulu gimnasiulu, după încunjurarea piatiei ajungendu la locuinti'a *Reverendissimulu Dnu Timoteu Cipariu*, studentii toti se postara naintea ferestrelor, unde spre cea mai mare bucuria a junimei, currendu se aretá acestu mare barbátu alu natiunei noastre și apoi în midiloculu flamureloru se aredicá junele *Ioanu C. Biannu*, salutandu și totu odată gratulandu acestu mare romanu la diu'a sa onomastica, carea e chiar în 3/15 maiu!

De aci ajungendu conductulu la „*pétr'a Basericei*,” studentele *George Secasiu* adresá asistentiloru câte-va cuvente phine de spiritu și de zelu nationale.

După acésta toti si-ndreptara pasii cătra midiloculu piatiei, unde ii asteptá una piramida improvisata, ale carei 4 laturi erau transparenti, pré nimeritu întocmite. Aci pre acésta piramida, vorbi mai antaiu *George Ioanu*, apoi *Basiliu I. Biannu*, prin vorbirile loru implendu și aprindiendu animele tuturor Romaniloru presentii ca sacralu focu nationale!

Urmara jocuri nationale: „*Romanulu*” și „*Batut'a*” în cea mai deplina armonia și linisce, 6r dup' aceea toti se despartira spre a se readuná demaneti'a, ca se asculte cultulu divinu în baserec'a catedrale, și se continue și inchiaia festivitatea cea adeverata.

Asiă s'a și templatu; manedi după solenitatea bisericesca, împreuna cu profesorii și alumnii seminariali, insociti și de unu publicu numerosu, în cea în buna ordine ajunsera în „*Campulu libertatei*,” pre a carui pétra, după ce ea fu santita, *Avramu Davidu* tienú o vorbire, deplinu acomodata loculu și împrejurariloru.

Toti oratoriul amentiti sunt studenti de clasa a VIII. gimnasiale.

Portarea junimei la acésta serbare na-

tionale a fost credemul calificata d'a intari speranti'a betraniloru in venitoriulu' natiunei romane. Caci spiritulu' si ideile ce se manifesta si succedea la atari ocaziune in junime. ni potu servi de gagiu, cumca dintr' astfeliu de d'nerime au se ese barbati bravi, barbati seriosu devotati patriei si natiunei.

La 1 ora dupa mediadi junii nostri se intrunira in Bereulu Metropolitanu pentru de a-si tiené maialulu indatenatu.

Fabius.

Gerulu inca o calamitate pe tiéra!

Nici nu mai scimu a câtea?!

Calamitatea politiceii si administratiunei rele ne sugruma de 9 ani, calamitatea nerodirii campiloru de 6—7 ani; calamitatea finantiaria si industriaria ne dripece la pamentu de 3—4 ani; calamitatea furiei lui Tisza in contra nationalitatiloru ni manca anim'a dejá peste unu anu; — trecuramu apoi prin calamitatea versariloru de ape, cari ne facura nespuse daune; mai dede peste unele parti ale tierii si calamitatea musceloru columbacie si o adeverata calamitate de focu pe la multe sate si multe orasie: acuma gerulu este care s'a pusu se ni ucida sperantiile!

Nóptea de veneri in 7/19 maiu spre sambata in 8/20, ni-a facutu daune in tier'a intréga de multe millióne!

Observatoriulu meteorologicu din Viena, inca de joi'a trecuta avisase, ca vine despre nordu unu ventu cu ghiatia. Vineri in Galitia si prin Boemia a ninsu tota diu'a, dar dupa cum ni spuneau depesiele, totu o data a ninsu si la Brasiovu si chiar la Bucuresci, ninsóre scu vijelia. Destulu ca vineri dupa mediadi temperatur'a din óra in óra mereu scapata cu 10, 15, ma pre aiuria si cu 20 si cu 25 grade, incatu peste nópte, si mai vertosu sambata pe la diori, mai in tota Ungaria si Transvania temperatur'a se aflá la 0, mai pre une locuri pan' la 2 si 3 grade sub 0 R. incatu tote plantele mai fragede si mai vertosu cele in flore, se oparira, si numai intr'at'at'a mai scapara cari scapara, incatu fusera aperate printr'unu ventu potericu, carele impedece asediarea gerului pe plantele gingasie!

Daun'a este inca necalculabile; dar ea nici ca s'a terminatu cu nóptea aceea si cu diu'a urmatória; caci frigulu s'a continuatu sambata nóptea si domineca diu'a si nóptea, spre norocire redicandu-se temperatur'a numai fórté incetu. Astfeliu rezultatulu stricatiuniloru cauzate numai dupa aceea se vá poté commensurá. Destulu ca sperantiile economiloru si mai vertosu a celoru cu vine si cu gradini, sunt aprópe nimicite!

In urmarea acestei calamitati numai de catu pretiurile graneloru si a legumiloru incepura a se urca rapede. Numai de catu inca sambata graulu se cantá cu câte 20—30 si 35 cr. mai scumpu; asemenea si ovesulu si secar'a, ér ordiulu si cucurudiulu cu câte 10—15 cr.

Ce va mai urma, vom reportá la timpulu seu. —

Varietati.

*** (Se canta o soca bine culta! Unu teneru de 26 de ani, de o familia si conduita buna, avendu unu venitu anualu de 1000 fl. si posesiune singuru de sine, doresce a se casatori cu o fameia culta, carea se vorbesca trei limbe si se fie economu buna; deci róga prin acest'a pre cele ce ar socoti, ca corespondu acestei-a, ca prin epistole recomandate, aluturandu-li fotografi'a se se adresedie la Redactiunea dela „Nagy Bánya és Vidéke,” cu literele initiale „N. B.” in Nagy Bánya, pan' la Junie

28 st. n. a. c. Se va aminti si diestrea seu averea, de care dispune respectiv'a indata dupa cununia. Cea aleasa se vá incunoscintia; ér epistólele cealalte se voru arde, ingagindu-se stricta discretiune, —

* (Multiamita publica.) Subsemnatulu cu viua placere vinu priu acest'a a esprime cea mai caldúrsa multiamita publica paneriu-lui din comun'a nóstra *Bocsia-montana*, romanu cu adeverate sentieminte romane, *Masim M. Patesianu*, carele obseciondu ca scoia romana gr. or. din *Bocsia-montana* n'are flamura permanenta pentru intrebuintiarea scolariloru la diferite ocaziuni solene, a binevoitu a doná pe sem'a acestei scole un'a flamura in valóre celu pucinu de 50 fl, lucrata de conosciutulu nostru bravu pictore june *Filipu Mateiu*, cu inscriptiunea: „*Scola este vietia!*” Dae Ddiu, ca tote scolele romane in tote partile se afle astfeliu de bine facatori! *Bocsia-montana*, in 7 maiu 1876. *Ioanu Marcu*, mp., docinte romanu gr. or.

Publicatiuni tacsabili.

„ALBINA.”

Institutulu de creditu si de economii in Sibiu.

Conformu conelusului adunarii generali din 28 martiu a. c. Nr. III. 3. a actionariloru societatii nostre, alu treilea cuponu dela 1. Iuliu 1876 alu actiuniloru institutului nostru se va rescumpara dela numit'a di in colo la cass'a institutului nostru in Sibiu

cu fl. 9. —

Cuponii suntu a se predá pe langa consemnare in ordine numerica.

Sibiu, 13 maiu 1876.

3—3 Directiunea.

CONCURSE:

Devenindu vacante postulu de notariu in *Snu-Michaiu*, cerculu administrativu *Alidunari*, acest'a se va impleni prin alegere la 6 iuniu a. c.

Salariulu anualu este de 400 fl. v. a. in care se cuprindu si diurnele de caletoria; apoi cortelu naturale si gradina. Pe langa acestea de la fiecare parte: pentru testamente, contracte si suplice simple cátra furile de prim'a instantia câte 1 fl; pentru socrice si recurse cátra furniie de a dou'a instantia câte 2 fl; ér cátra cele de a trei-a instantia dupa cum se va poté tocmi cu partile; pentru chitantie, obligatiuni si plenipotentie câte 30 cr. de un'a; pentru pasaporte de vite câte 5 cr. v. a. La caletoriele din oficiu i se dá trasura gratuitu; scripturistec'a si incalditulu cancelariei se dá dela comunitate in natura.

Competentii trebuie se produca atestate, prin cari se se arete ca au calificatiunea ce o cere §. 74 din articulu de lege XVIII. dela 1871; de asemenea au se produca atestate despre ocupatiunea loru de pan' scilea, precum si de moralitate; in urma mai au se documente prin testimonie, ca sciu bine voi bi si a scrite limb'a magiara, cea germana si cea romana.

Recursele astu-feliu instruite au se se indrepte, pana la diu'a alegerii, cátra subsemnatulu jude cercuale administrativu.

Alidunari, 16 maiu 1876.

Hugo Payer, mp.,

1—2 jude cercuale administrativu.

Pentru parochia din *Luguzdu*, devenita vacanta prin mórtea preotului *Ioane Merla*, prin acest'a se escrie concursu cu terminu pana la 30 maiu / 11 iuniu, a. c. seu in prim'a

domineca dupa *Rosalie*, in carea di va fi si alegerea.

Venitele parochiei suntu: folosirea a 22 jugere de pamentu, locuintia, biru, stolele usuatela dela 60 de case. Venitele unui anu se impartu cu veduv'a preutésa.

Recurintii se voru presintá in biserica pentru a se aretá nainte alegatoriloru, éra recursele loru se voru adresá comitetului parochiale p. u. *Silingyia*.

Luguzdu, la 25 aprile 1876.

Comitetulu parochiale,

In contielegere cu mine:

Constantinu Gurbanu, mp.,

protopresbiteru tractuale.

3—3

Concursu se escrie la vacantea parochia din *Ienopolea* (*Borosiu-Ineu*), in dioces'a *Aradului*, protopresv. *Ienopoliei*, cu terminulu de alegere pe 24 maiu a. c. st. vechiu.

Emulumintele sunt: Una sesiune pamentu aratoriu, biru dela 130 case câte una mesura cucurudiu sfermatu, si stolele indatinate.

Recurrentii au se produca testimoniu despre absolvarea theologiei, precum si de calificatiune; preotii santiti voru avé preferintia.

Recursele, adresate comitetului parochialu, se voru tramite oficiulu protopresbiteralu in *Ienopolea* (*Boros-Ineu*).

Alesulu preotu va avé a dá ajutoriu concernintelui protopopu, respective administratorulu protopopescu in tote functiunile sale parochiali, fora a pretinde ceva remuneratiune pentru servitiile facute in parochia protopopesca.

Ienopolea, 23 aprile 1876.

Comitetulu parochiale

cu scrierea méa: *Nicolau Beldoa*, mp.

2—3

adm. protopopescu.

Pentru vacantea parochia, incopciata cu statiunea invetiatorésca din *Iarcosiu*, se escrie concursu cu terminu pana la 24 maiu / 5 iuniu a. c. in care di va fi si alegerea.

Emulumintele suntu: Diuemetate sesiune de pamentu, biru si stola de la 60 de case, 63 fl, ca plata anualu invetiatorésca, 4 sinice de grau, 4 de cucurudiu, 9 orgii de lemne, cartiru bunu cu gradina.

Recurintii voru tramite recursele dlui protopresbiteru tractuale in *Buteni* (*Buttyin*) com. *Aradului*. —

Iarcosiu, la 25 aprile 1876.

Comitetulu parochiale,

In contielegere cu mine:

Constantinu Gurbanu, mp.,

protopresbiteru.

2—3

Pentru parochia remasa veduvita prin mórtea preotului *Ioanu Radneantiu* din *Bucovetiu*, prin acest'a se escrie concursu pana in 25 maiu a. c. stitulu vechiu, candu se vá tiené si alegerea. Doritorii de a ocupá acest'a parochia se fie absolvatu 8 clase gimnasiali si se fie depusu esamenulu de calificatiune pentru parochille de frunte. Densii au se se presentedie in vre o Dumineca seu serbatóre in biserica spre documentarea desteritati loru in tipicu si rituale; si recursorile loru adresande cátra sinodulu parochiale se la tramita protopresbiterulu tractuale a *Temisiorii* pana la diu'a indicata.

Comitetulu parochialu,

In contielegere cu mine: *Mel. Dreghiciu*.

3—3

mp. Protopr. *Temisiorii*.